

	_	
Komandas	nosaukums:	

•	tomandas ne	osaakams. <u>—</u>			<del></del>	
I-1. evolution, s_0	o confusir	ng version	with lorde	[24,5 p.]		
l.1. Jaut. [2 p.] Lasot t	ekstu, izvēliet	ies pareizo jēdz	enu!			
	1. 2.					
	3.					
	4.					
	1	1. T.Z		.1.12		
1.2. Jaut. [6 p.] Paskaid	irojiet atbildi!	! Katram pien	neram ir savs	atbilzu lauks	5 .	
1.3. Jaut. [0,5 p.] Izska	idrojiet, kas ir	r reducenti!				
[-/- F -1] =====						

1.9. Jaut. [0,5 p.] Nosauc minēto evolūcijas jēdzienu!

	] Nosauciet divus	piemerus parmaiņ	am żurku organisma	konkrētajā gadījumā!	
1.11. Jaut. [0.5]				 līt šādas pārmaiņas līl	znō!
1.12. Jaut. [1 p.	j ivo dotajiem var.	iantiem izveneties	TIVUS, KAS VAIETU IAC	nt sadas parmanjas ni	ane:
4.40 T [0	1 TZ			. 1	
1.13. Jaut. [2 p.	Kas ir apzīmets	ar skriešanu? Kar	n nakotne butu janot	iek ar dotajiem grafik	iem?
I-2. rat 2 ra	at featuring	$tinashe\ [25,$	5 p.]		
9.1 Inut [4.5.]	Nosauciet četras k	zlūdas ko nielāva	zinātnieki aprakstiet	, kā jūs tās izlabotu!	
2.1. Jaul. [4 p.]		ziudas, ko piejava	ziliadilielli, apralistict	, 11d Jus 100 12100 01 11	
2.1. Jaul. [4 p.]		xiddas, ko piejava	ziiaumom, apranouco	, ita jas tas iziasta.	
2.1. Jaul. [4 p.]		ridas, ko piejava	zmanim, apranouco	, 144 July 2004	
2.1. Jaul. [4 p.]		ridas, ko piejava	Zinconon, apranouco	, 14 July 14 12 12 14 15 16 16 16 16 16 16 16 16 16 16 16 16 16	
2.1. Jaul. [4 p.]		riudas, ko piejava	Zinconon, apranouco	, ita jab eas izias eea.	
2.1. Jaul. [4 p.]		riudas, ko piejava		, ta jas vas tilas vas	
2.1. Jaul. [4 p.]		riudas, no piejava		, ta jas vas istas coa	
2.1. Jaul. [4 p.]		riudas, ko piejava		, 140 July 140 1214 1504	
2.1. Jaul. [4 p.]		riudas, no piejava		, ta jas vas azas coa	
2.1. Jaul. [4 p.]		riudas, no piejava		, ta jas cas azas coa	
	.] Aizpildiet tabul	u, katrai žurkai, a	prēķiniet vērtību sun	nmas!	
	.] Aizpildiet tabul		prēķiniet vērtību sun		

Grīzi	ņkalns	Dauga	avgrīva
Žurkas numurs	Ranžētā vērtība	Žurkas numurs	Ranžētā vērtība
1.		11.	
2.		12.	
3.		13.	
4.		14.	
5.		15.	
6.		16.	
7.		17.	
8.		18.	
9.		19.	
10.		20.	
Summa		Summa	

2.11. Jaut. [1 p.] Kas šajā pētījumā ir neatkarīgais mainīgais un kas – atkarīgais mainīgais?	
2.12. Jaut. [1 p.] Kāda ir korelācija? Kāpēc mainoties vienam rādītājam, mainās arī otrs?	
2.13. Jaut. [3 p.] Kāpēc izdevīgākais galvaskausa garums, atšķiras starp mikrorajoniem? pilētas centra ietekmē iedzīvotāju blīvumu, dažādu būvju klātbūtni katrā mikrorajonā?	Kā attālums no
2.14. Jaut. [2 p.] Nosauc divas negatīvas seku piemēru žurku skaita pieaugumam pilsētās!	
2.15. Jaut. [2 p.] Nosauciet trīs veidus, kā samazināt žurku populāciju, norādiet vislabāko!	

II uzdevums Vīrusu safari [50 p.]

Atbilžu lapa

Romanuas nosaukums:	Komandas	nosaukums:	
---------------------	----------	------------	--

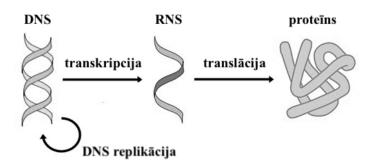
o var secinat! (E				t izmantoti vispār.)
l. 2. Jaut. [5 p.	Apgalvojums 1. 2. 3. 4.] Kādas hipotēze	Patiess	Aplams katrs no z	No kura eksperimenta to var secināt? neviens no eksperimentiem zinātniekiem?
Meiera hipotē	ēze (izvirzīta pēc	Meiera ek	speriment	a):
Pirmā Ivanov	ska hipotēze (izv	rzīta pēc	Ivanovska	eksperimenta):
	1 (			· /
Otrā Ivanovsk	ka hipotēze (izvir	zīta pēc Iv	vanovska e	ksperimenta):
Pirmā Beierin	ıka hipotēze (izvi	rzīta pēc p	pirmā Beie	erinka eksperimenta):
Otrā Beierink	a hipotēze (izvirz	zīta pēc ot	rā Beierin	ka eksperimenta):

1.3. Jaut. [2 p.] Izvēlieties vienu	dzīvības pazīmi, kas, jūsuprā	āt, piemīt vīrusiem! Pamatojiet!	
Izvēlētā dzīvības pazīme: Kāpēc jūs uzskatāt, ka šī dzīvības	pazīme piemīt vīrusiem?		
rapec jus uzskatat, ka si uzivibas			
1.4. Jaut. [1 p.] Kur atrodami p	arvovīrusi un kur atrodams <i>l</i>	Pandoravirus salinus?	
	Vīruss	Burts	
	Parvovīrusi Pandoravirus salinus		
1 5 Jour [1 5 p] Katnam hunta	1	estonomu athilatoča izmāva strul	et ūmu l
1.5. Jaut. [1,5 p.] Katram burta		astopamu atblistosa izmera struk	
(A)	(E) [		
(B) (C)	(F) [		
(D)	(G) [		
1.6. Jaut. [3 p.] Nosauciet genom		funkcijasl	1
Genoma funkcija:	na runkciju un divas kapsida	Tunkcijas:	
Kapsīda funkcija 1:			
Kapsīda funkcija 2:			
	C.1. 1 -		1 1 -1
1.7. Jaut. [2 p.] Nosauciet divus vīruss nevar inficēt cilvēka šūnas?)		- , -	tabakas mozaika
Faktors, kas nosaka vīrusa saim	miekorganismu loku:		
Vēl viens faktors, kas nosaka vī	īrusa saimniekorganismu loku	1:	

II-2. Vīrusu dzīves cikli [17,5 p.]

2.1.	Jaut.	[0,5 p	.] Kā mēdz	z dēvēt S	SARS-C	CoV-2 k	apsīda j	oroteīr	nus? Ap	velc par	eizo va:	riantu!		
(A)	Ieejas	proteī	ns (Entry p	protein)			(	C) At	pazīšan	as prote	$\bar{n}$ ns (Re	cogniti	on pro	tein)
(B)	Pīķa j	proteīn	s (Spike pro	otein)			(	D) In	fekcijas	proteīns	s (Infec	tion pr	otein)	
		-	o.] Vai šūn bioloģijas	_	_		/kapsīd	ai/visa	am vīrus	zam, lai	tas spē	tu vair	oties?	Pamatojiet
2.3.	Jaut.	[1,5 p	.] Aprakst	iet, kā no	o viena	s vīrusa	a genom	a kopi	jas var ı	asties t	ūkstoši	em vīrī	ısu!	
2.4.	Jaut.	[3 p.]	Nosauciet	sešus vei	idus, kā	ā vīruss	izmant	o šūna	as resurs	us vairo	šanās p	rocesā	!	
2.5.	Jaut.	[1 p.]	Pamatojie	t, kāpēc	RNS v	īrusiem	ir grūt	pavai	irot savu	ı genom	u!			
2.6.	Jaut.	[0,5] p	.] Kurai no	o dabasvi	ielu kla	asēm pie	eder šī ī	pašā n	nolekula	?				
, ,	DNS						(	C) pro	${ m ote} { m ar iniem}$	1				
(B)	RNS						(	D) tai	ukiem					
2.7.	Jaut.	[1 p.]	Kāds term	ins (divi	vārdi)	rakstu	ro proce	su, ku	ıru nodr	ošina ši	s enzīm	s?		

2.8. Jaut. [1 p.] Iezīmējiet attēlā vēl vienu bultiņu, kas atbilst iepriekšējā jautājuma procesam!

2.9. Jaut. [2 **p.**] Norādiet, kā RNS vīrusi var nodrošināt šīs molekulas klātbūtni saimniekorganisma šūnās! Norāde: lai attēlotu vīrusus, kas izmanto vienu no risinājumiem, II.1. shēma būtu jāpapildina.

Viens no iespējamajiem risinājumiem (A RISINĀJUMS):

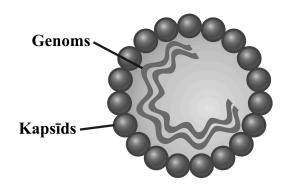
Otrs no iespējamajiem risinājumiem (B RISINĀJUMS):

2.10. Jaut. [0,5 p.] Uz kuru no risinājumiem attiecas 2.9. jautājumā dotā norāde?

A RISINĀJUMS

B RISINĀJUMS

2.11. Jaut. [1,5 p.] Papildiniet attēlu ar trūkstošo struktūru! Atzīmējiet ar līniju un nosauciet to!

2.12. Jaut. [0,5 p.] Kuru no abiem risinājumiem (2.9. jautājumā) izmanto SARS-CoV-2?
A risinājums
B risinājums

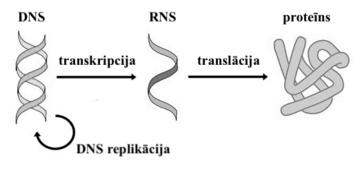
2.13. Jaut. [3 p.] Nosauciet visas trīs minētās RNS funkcijas! Kā tās parādītas II.5. attēlā?

II-3. Kovidlaika tehnoloģijas [14,5 p.]

3.1. Jaut. [0,5 p.] Lodziņā pretī pārim, kas atbilst transkripcijai ierakstiet T, lodziņā pretī pārim, kas atbilst reversajai transkripcijai ierakstiet RT! Pārējos lodziņus atstājiet tukšus!

Atbilde	Paraugs	Produkts
	DNS	DNS
	RNS	RNS
	proteīns	$prote \bar{i} ns$
	DNS	RNS
	RNS	DNS
	DNS	$prote\overline{i}ns$
	proteīns	DNS
	RNS	$prote\overline{i}ns$
	proteins	RNS

3.2. Jaut. [0,5 p.] Iezīmējiet bioloģijas centrālajā dogmā bultiņu, kas apzīmē reverso transkripciju!

3.3. Jaut. [0,5 p.] No kā sastāv HIV genoms, ja tas ir retrovīruss?

3.4. Jaut. [1,5 p.] Aprakstiet, kā HIV kļūst par provīrusu, ar informāciju par reverso transkripciju!

L	

1	1
/1	/1

viens PĶR cikls ilgst 2 m	gs laiks nepieciešams, lai no vienas DNS molekulas iegūtu 1024 molekulas, ja zināms, ka ninūtes? Parādiet aprēķinu gaitu! Norāde: DNS molekulu skaitu n un PĶR ciklu skaitu blekulu iegūšanai saista formula $n=2^{q-1}$.
3.6. Jaut. [1,5 p.] Kād	s būs PĶR rezultāts (t.i., aptuvens iegūto molekulu skaits), ja paraugā
a. ir viens vīrusa DNS	sekvences fragments, Atbilde:
b. ir 100 vīrusa sekven	ices fragmenti, Atbilde:
c. nav neviena vīrusa	sekvences fragmenta? Atbilde:
3.7. Jaut. [2 p.] Novērd	tējiet apgalvojumus kā patiesus vai aplamus! Ievelciet krustiņu kastītē!
	Apgalvojums Patiess Aplams
	1.
3.8. Jaut. [3,5 p.] Ieral	kstiet katrai vietai atbilstošo jēdzienu (locījumam nav nozīmes)!
(1.)	(5.)
(2.)	(6.)
(3.)	
(4.)	(7.)
3.9. Jaut. [1 p.]Kāpēc	vakcīnā nevar iekļaut visu vīrusa genomu?
3.10. Jaut. [1,5 p.] Izs	kaidrojiet, kas notiek šūnā, kurā nonāk vīrusa RNS fragments no vakcīnas!

III UZDEVUMS BIOLOĢISKĀ VARAVĪKSNE [50 P.]

Atbilžu lapa

Komandas	nosaukums:	
ixumamuas	mosaukums.	

III-1. Furiji ir visur! [15 p.]

1.1. Jaut. [3 p.] Apvelc pareizo!

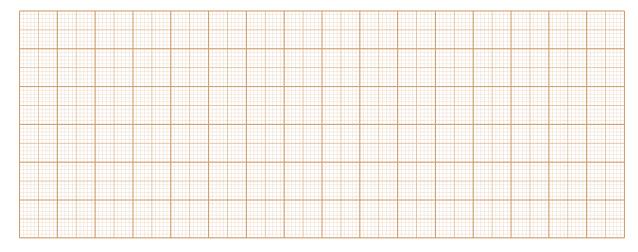
 $[\operatorname{divas/tr\bar{i}s/\check{c}etras/piecas}]$ $[\alpha/\beta/\sigma/\pi]$ $[\alpha \text{ un } \pi/\beta \text{ un } \pi/\sigma \text{ un } \pi/\delta \text{ un } \pi]$ $[\operatorname{viegl\bar{a}k/gr\bar{u}t\bar{a}k/tikpat gr\bar{u}ti}]$ $[\operatorname{absorb\bar{e}/atstaro/caurstaro/izstaro}]$ $[\operatorname{absorb\bar{e}/caurstaro/izstaro/ap\bar{e}d}]$

1.2.	Jaut.	1	p.]	Kāds ir	slejerīna	absorbcijas	maksimums	(µm)?	
------	-------	---	-----	---------	-----------	-------------	-----------	-------	--

1.3. Jaut. [1 p.] Kādas krāsas gaismu vismazāk atstaro slejerīns?

1.4. Jaut. [1 p.] Kādā krāsā visiespējamāk ir Pūkaiņu valsts īpatņi?

1.5. Jaut. [4 p.] Grafiski attēlo slejerīna redzamās gaismas refrakcijas spektru!

1.6. Jaut. [3 p.]

Pigments	Krāsas	${ m Org\bar{a}ns}$	Orgāns
Karotīns	Sarkans, Violets, Zils	Rozes kauslapa	Putnēdājzirnekļa asinis
Hemocianīns	Za į $\check{\mathrm{s}}$	Cilvēka asinis	Mellenes oga
Antocianīns	Dzeltens, Oranžs	Rozes vainaglapa	Pienenes putekšņi
$Hemoglob\bar{i}ns$	Zils	Pakavkrabja asinis	Pienenes lapa
Hlorofils	Sarkans	Burkāna sakne	Vistas asinis

III.1. Tabula. Pigmenti, krāsas un orgāni 1.5. jautājuma izpildei.

1.7. Jaut. [2 p.]

III-2. Modelis bez drēbēm

Jau Jau															istē	ma	s ga	aru	mu!	!! [										_
							-	At katı	Pig tom	gme nu s pigi	ents ska mei	its nta	K	Kan [	tak o al	san	tīn:	jas	jugē β k	are	tu!	ns	L	ā! ute	īns					
Jaı	ıt.	[4	p.]	Zī	īmē	ē g:		iļņa	ı ga	ıru	ents ms V i	(nr					san ielu		un		arc					eīns	_			
																														#
																														-
							411	ш	ш	ш	ш					ш				Ш			Ш					ш		
							#										###					₩								

(5.)

(3.)

(8.)

(9.)

48 3. BIOLOĢIJ	AS KOMANDU OLIMPIĀDE	UZDE	VUMS III. ATBILŽU LAPA
(10.)	(15.)	(20.)	
(11.)			
(12.)			
(13.)			
(14.)			
3.5. Jaut. [1,5 p.] N	Josaki trīs specifiskas Lielās Oks	idācijas sekas!	
3.6. Jaut. [2,5 p.] N	Josaki kurš no 3 pigmentiem ir v	issenākais! Pamato savu sp	riedumu!
3.7. Jaut. [1 p.] Kā	das būtu sekas Rolanda Dampa	rīcībai?	
3.8. Jaut. [1,5 p.] k	kādos viļņu garumos jāveic absor	bcijas mērījumi?	
3.9. Jaut. [0,5 p.] N	Josauc pigmenta (3) pilno nosau	kumu!	
3.10. Jaut. [0,5 p.]	Cik saites nosaka atšķirību star	o hlorofila a un b molekulu	
3.11. Jaut. [1 p.] A	pvelc pareizo!		
(A) Simbioze	(B) Gēnu plūsma	(C) Inbrīdings	(D) Gēnu daudzveidība
3.12. Jaut. [1 p.] A	pvelc pareizo!		
	 Iedalījums	Veids	
		Eikarioti / Prokarioti utotrofi / Heterotrofi	

Aeroba / Anaeroba

Vide

IV UZDEVUMS MUĻĶE SIRDS [50 p.] **Atbilžu lapa**

T/ 1	nosaukums:		
Komandas	nosaukums:		

Romandas nosaukums:
IV-1. Sirds ir muskulis! [14,5 p.]
1.1. Jaut. [5 p.] Atzīmējiet, kuri no apgalvojumiem ir patiesi (P) un kuri aplami (A)!
1.2. Jaut. [3 p.] Ierakstiet divus muskuļšunu uzbūves pielāgojumus un kā tie palīdz muskuļšūnu funkcijām!
 1.3. Jaut. [1,5 p.] Ierakstiet, kurā no mikroskopijas attēliem ir sirds, gludie un skeleta muskuļaudi! Sirds
1.6. Jaut. [0,5 p.] Kurš kambaris ātrāk zaudē masu?
IV-2. Sirds ir vairāk nekā muskulis! [15,5 p.]
2.1. Jaut. [3 p.] Ierakstiet trūkstošos numurus un sirds struktūru nosaukumus!
Struktūras nr. Struktūras nosaukums
8.

0.	
10.	
11.	
	Labais kambaris
	Viru vārstulis
	Augšējā dobā vēna
	49

,	AS KOMANDU OLIMPIĀDE .kstiet, kādas funkcijas ir 1. struk	tūrai!	CZDL V CIVIS I V .	ATBILŽU LAPA
.3. Jaut. [2,5 p.] At	ttēlā katrā no piecām atbilžu "kast	cītēm" iezīmējie	t bultiņas, norādot as	ins plūsmas virzien
2.4. Jaut. [3 p.] Atz	īmējiet, kāda veida asinis plūst ka	atrā no asinsvad	liem!	
	Asinsvads	(A) Venozās	(B) Arteriālās	
	Plaušu artērija Plaušu vēna Augšējā/apakšējā dobā vēna Aorta	(A) VCHOZES		
%.5. Jaut. [2 p.] Iera	kstiet, kāpēc sirds muskuļa kreisā	ī puse ir lielāka	<u> </u>	
.6. Jaut. [4 p.] Iera	kstiet, kas ir pirmās un otrās ska	ņas avots!		

IV-3.	$\mathbf{Sirds}$	ir	elektrogenerators?!	[20]	р.	١
-------	------------------	----	---------------------	------	----	---

3.1.	Jaut.	[3 n	.1	Atzīmējiet,	kurus	parametrus	ir i	r iespējam:	s (+)	) noteikt :	ar kardid	ogrammii i	ın kurus	nē (	—)'	1
о.т.	oau.	P	· · ·	Trozinicjico,	Kui ub	paramenas	11 11	i icspejami	<i>י</i> (ו	, mouche	ar naran	zamina c	an Kurus	110 (	, ,	•

	+	_
(1.)		
(2.)		
(3.)		
(4.)		
(5.)		
(6.)		

3.2.	Jaut.	[3 p.	] Aprēķiniet,	kāds ir	pacienta	pulss!	Norādiet	aprēkinu	gaitu
		L I	1 1 1		1	1			0

	Kad tika uzņemta kar Ierakstiet, kāpēc fizisl		inās!	

3.3.	Jaut.	[z p.]	ierakstiet,	kapec chvekiem,	kuri iigstosi	profesionan	nodarbojas ai	sportu,	miera s	tavokii	puiss
$m\bar{e}d$	z būt pa	alēninā	āts!								

3.6. Jaut. [2 p.] Aprēķiniet, cik J enerģijas cilvēka sirds saražo un patērē visā dzīves garumā! Parādiet aprēķinu gaitu!

 ${\bf 3.7.~Jaut.~[8~p.]}$ Ierakstiet kardiogrammas burtu, kurai atbilst attiecīgā diagnoze!

Priekškambaru fibrilācija Sinoatriālā blokāde Kambaru ekstrasistole Atrioventikulāra tahikardija

V uzdevums Atšifrē sugu [35 p.]

Atbilžu lapa

Komandas nosaukums:
V-1. Erekti elongētā oga [3 p.]
1.1. Jaut. [1.5 p.] X: 1.2. Jaut. [0.5 p.] A: 1.3. Jaut. [1 p.] B:
V-2. Nāc! redz, kādu labumu es atradu! [3.5 p.]
 2.1. Jaut. [1.5 p.] X:
V-3. Polska!! [5 p.]
3.1. Jaut. [1.5 p.] X: 3.2. Jaut. [1 p.] Y: 3.3. Jaut. [1 p.] A: 3.4. Jaut. [1 p.] B: 3.5. Jaut. [0.5 p.] D:
V-4. Viduslaikos domāja, ka odziņas uzspraustas uz muguras [5 p.
4.1. Jaut. [1.5 p.] X:
V-5. Floridas vīrietis iemauca ar pannu pa degunu [3.5 p.]
5.1. Jaut. [1.5 p.] X: 5.2. Jaut. [1 p.] A: 5.3. Jaut. [1 p.] Y:
V-6. Saldējums ziemā?! [3 p.]
6.1. Jaut. [1.5 p.] X: 6.2. Jaut. [0.5 p.] A: 6.3. Jaut. [1 p.] Y: un Z:
V-7. Apeksa mednieks vai mājdzīvnieks? [3 p.]
7.1. Jaut. [1.5 p.] X:

52

7.3. Jaut. [0.5 p.] A:

V-8.	Vācijas	karogā	ir	dzeltens	vai	zelts?	[2.5]	n.
v -O.	v acijas	Kai Oga	11	uzenens	vai	ZCIUS:	4.0	μ.

 8.1. Jaut. [1.5+5 p.] X: [8.2. Jaut. [1 p.] Īpašības: 		

V-9. Piramīdu ielokā majestāte staigā [2.5 p.]

9.1.	Jaut.	[1.5 p.] X	ī.:	
9.2.	Jaut.	[1 p.] A:		

V-10. Erektu augļķopu ielokā man palika bail [4 p.]

10.1. Jaut.	[1.5 p.] X:	
10.2. Jaut.	$[1.5 \mathrm{p.}]$	

Nodalījums	
Klase	
Dzimta	

10.3. Jaut. [1 p.] Izplatīšanās veids:

VI UZDEVUMS BŪRIS. [50 P.]

Atbilžu lapa

Komandas	nosaukums:	

VI-1. Gatavošanās fāze [10 p.]

Ieraksti katra jautājuma pareizās atbildes burtu!

1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10

VI-2. Rezultātu analīze [22 p.]

2.1. Jaut. [1 p.]

Ieraksti katra jautājuma pareizās atbildes burtu!

2.2	2.3	2.4

2.5. Jaut. [8 p.]

Krāsa	R_f vērtība

Ieraksti jautājuma pareizās atbildes burtu!

2.6	2.7	2.8

2.9. Jaut. [4 p.]

R_f vērtība, 1 – visaugstākā	Pigments
1	
2	
3	
4	

Ieraksti jautājuma pareizās atbildes burtu!

2.	10	2.11	2.12
		54	